

Nr 514.

Av herr **Sundström** i Vikmanshyttan, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 242, med förslag till förordning angående försäljning av rusdrycker m. m.

I proposition nr 242 föreslår Kungl. Maj:t bland annat en mycket kraftig begränsning av antalet systembolag. Enligt förslaget skulle sålunda antalet bolag minskas från nuvarande 121 till ungefär ett trettiotal. Även om man måste medge att i landsdelar med stor befolkningstäthet nuvarande antal bolag kan betraktas som onödigt stort och således utan olägenhet skulle kunna minskas, torde emellertid förslaget i fråga, ur flera synpunkter, medföra en allt för kraftig begränsning i bolagens antal.

I första kap. 3:e paragrafen är angivet, att all försäljning av rusdrycker skall ordnas så att därav uppkommer så ringa skada som möjligt. Därav följer givetvis att den individuella kontrollen skall skötas på ett tillfredsställande sätt, ty endast därigenom kunna skadeverkningarna hämmas. Givet är nu för alla som sysslat med dessa saker, att med de stora kontrollområden, som åtminstone i vissa fall följa genom det föreliggande förslagets antagande, minskas bolagens möjlighet att medverka uti detta kontrollarbete, något som vore att beklaga evad det gäller effektiviteten i kontrollen.

Bolagens sociala uppgift får icke förbises och förminskas.

Samarbetet mellan nykterhetsnämnderna och bolagen får heller icke försvåras, vilket emellertid kommer att ske genom de stora avstånd dem emellan som nu inträder.

Vad vidare beträffar talet om att en större enhetlighet i lagens tillämpning skulle följa genom denna begränsning av bolagen, så torde väl numera genom samarbete bolagen emellan en sådan enhetlighet råda att man knappast kan vinna mera genom länsbolag.

En annan sak som väl även legat till grund för den föreslagna begränsningen, äro väl de besparingar man räknat med i administrationskostnaderna och vilka angivas till ungefär en och halv miljon. Huruvida dessa besparingar ens tillnärmelsevis komma att förverkligas torde nog med skäl kunna ifrågasättas.

Enligt förslaget få ju länsbolagen rätt att endast efter kontrollstyrelsens hörande och medgivande öppna försäljningsställen inom platser i länen med över fem tusen innevånare; detta skulle kunna medföra att i Kopparbergs län fem à sex försäljningsställen komme att inrättas emot nuvarande två, och torde väl förhållandena bliva enahanda i en del andra län.

Kontrollstyrelsens försök till återhållsamhet i detta fall finge nog snart ge vika för de krav som från dessa platser, med lagens stöd, oupphörligen skulle komma att ställas, varför så vitt jag förstår följden skulle bliva ökade kost-

nader i stället för minskade, ty personal måste väl även finnas på dessa försäljningsställen med nödiga kvalifikationer för arbetet och motsvarande lön därför.

Under dessa förhållanden och med hänsyn tagen till bolagens möjlighet att upprätthålla sin sociala uppgift synes det vara klokare att bibehålla ett något större antal bolag än vad som i propositionen föreslås och i stället hindra tillkomsten av ett flertal nya försäljningsställen. Inom Kopparbergs län finnas nu två systemaktiebolag, ett i Falun och ett i Hedemora; om nu föreliggande förslag antages av riksdagen följer att Hedemorabolaget indrages och förändras till försäljningsställe under Falubolagets ledning.

Vinsten av en sådan förändring torde säkerligen bliva minimal, men däremot är klart att stora svårigheter komma att uppstå för länsbolaget i Falun att tillfredsställande kunna sköta sin omfattande uppgift. Detta förhållande underströks även kraftigt av ordföranden i sistnämnda bolags styrelse, major B. Vinbladh, vid Mellersta Sveriges systembolagsförenings sammanträde i Stockholm i januari 1935 då frågan där förelåg till behandling.

Det är att märka, att Kopparbergs län har ett ytområde på 29,000 kvadratkilometer, en längd från norr till söder av 33 mil och en bredd av 20 mil, vidare en folkmängd av 250,000 och en motboksstock på 38,000. Härav framgår tydligt vilka stora svårigheter ett länsbolag här skulle få vid utöandet av sin verksamhet.

Tilläggas bör även att bolaget i Hedemora under senare tiden utökat sitt inköpsområde att även omfatta Norbergs bergslag i Västmanlands län. Under dessa förhållanden tala väl alla skäl för att bolaget i Hedemora får kvarstå som eget detaljhandelsområde.

På grund av vad ovan anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts föreliggande proposition, att inom Kopparbergs län två detaljhandelsområden inrättas, därvid ett med huvudort i Hedemora.

Stockholm den 5 april 1937.

Fredrik Sundström.